

## Eteisvärinän tunnistaminen ajoissa voi pelastaa hengen

*Oulussa ja Kuusamossa käynnistyy vuoden vaihteessa pilottikokeilu, jossa kotona tehtävien sydäntämittausten (EKG) avulla pyritään havaitsemaan riskipotilaiden mahdollinen eteisvärinä entistä helpommin. Pilotin tavoitteena on tutkia vähintään 250 potilasta alkuvuoden aikana.*

Eteisvärinä on tavallisin pitkäkestoinen rytmihäiriö. Ruotsalaisen arvion mukaan yli 20-vuotiaista reilu kolme prosenttia kärsii eteisvärinästä. Suomessa vastaava luku tarkoittaisi noin 135 000:tta eteisvärinää sairastavaa henkilöä. Aivoinfarkteja tapahtuu Suomessa noin 14 600 vuosittain, joista jopa joka kolmas saattaa olla eteisvärinän aiheuttaman tukoksen syytä.

Eteisvärinä heikentää merkittävästi potilaan elämänlaatua. Suorituskyvyn ja jaksamisen heikkeneminen, epämiellyttävä sydämentykytyks sekä huimaus ja päänsärky ovat tyypillisimpiä oireita.

Eteisvärinä todetaan EKG:n avulla. Koska eteisvärinäkohtaukset ovat satunnaisia, voi sen havaitseminen olla kuitenkin haasteellista. Nyt alkavassa pilotissa halutaan kokeilla, miten kotona, useita kertoja päivässä tehtävillä mittauksilla onnistutaan löytämään mahdollinen eteisvärinä.

”Riskipotilaille annetaan kahdeksi viikoksi kotiin kannettava laite, joka mittaa EKG:n peukaloiden välityksellä”, kertoo pilotin toisena vastuulääkärinä toimiva OYS:in kardiologian dosentti, apulaisylilääkäri Kari Ylitalo.

Helppokäyttöinen laite lähettää EKG-raportin automaattisesti tulkittavaksi ja kahden viikon tutkintajakson jälkeen potilas saa tietää, onko mittauksissa esiintynyt eteisvärinää. Mikäli näin on, potilas pääsee suoraan jatkotutkimuksiin. Uusia teknologisia ratkaisuja EKG:n mittaamiseen on markkinoilla jo lukuisia. Pilottiin laitteeksi valittiin ruotsalainen Zenicor-EKG-mittalaite, koska se on jo kliinisessä käytössä ja sen käyttöä on testattu lukuisissa tutkimuksissa.

Ylitalo ja OYS:in toinen projektin vastuulääkäri, *sisätautien ja kardiologian erikoislääkäri Timo Lauri* ovat tyytyväisiä, että OYS ja Oulun lähialue pääsi mukaan pilottiin. ”Oulussa eteisvärinän hoito on kansainvälisestikin vertailtuna kohtuullisen hyvällä tasolla. Olemme mielellämme mukana projektissa, jonka tarkoituksena on parantaa hoitoon pääsyä.” Oulussa on jo aiemmin toteutettu esimerkiksi tutkimuksia koskien antikoagulaatiohoitoa, joka on olennainen osa eteisvärinän hyvää hoitoa.

Erityisesti Oulu on kunnostautunut eteisvärinän hoidon osalta katetriablaatiohoidoissa. Niitä tehdään Suomessa keskimäärin selvästi vähemmän kuin muissa Pohjoismaissa, mutta Oulun osalta luvut ovat kohtuullisen hyvät. ”Meillä tehtiin vuonna 2015 noin 260 hoitotoimenpidettä miljoonan asukaan määrään suhteutettuna, kun keskiarvo Suomessa oli vain 169”, Ylitalo kertoo. Esimerkiksi Tanskassa vastaava luku on 337.

Katetriablaatiohoidon on osoitettu estävän kohtauksittaisen ja jatkuvan eteisvärinän uusiutumista tehokkaammin kuin lääkehoidon. Sillä on siten myös selvä elämänlaatua parantava vaikutus. ”Katetriablaatio on monimutkainen toimenpide, jossa on omat riskinsä, mutta oikea-aikaisesti toteutettuna sillä on osoitettu selkeä hyöty tietyille potilaille. Oulussa perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteistyö toimii ja katetriablaatioon sopivat potilaan pääsevät hyvin hoitoon”, Ylitalo kertoo.

Oulun pilotissa ovat mukana Oulun Sydänyhdistys ry., Zenicor Medical Systems AB, Bayer Oy sekä Biosense Webster. Potilaat voivat saada laitteen käyttöönsä joko OYS:in tarkkailuosastolta tai neurologian osastolta, sekä Kempeleen, Limingan, Muhoksen ja Kuusamon terveyskeskuksista.

Lisätietoja:

Kaisu Heiko, Oulun Sydänyhdistys ry, p. 040 7228541  
Martti Lepojärvi, Oulun Sydänyhdistys ry, p. 0400 681 456